

NA CO MOŻE LICZYĆ PACJENT W RAMACH ŚWIADCZEŃ

***Andrzej Piwowarski - doradca ds. osób
niepełnosprawnych***

Warszawa, 01 grudnia 2023 r.

PODSTAWY PRAWNE

- ❖ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz. U. 2023 poz. 100)
- ❖ Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. 2023 poz. 1251)
- ❖ Ustawa z dn. 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. Dz. U. 2023 poz. 735)
- ❖ Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz.U. 2023 poz. 901)

PODSTAWY PRAWNE

- ❖ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. 2022 poz. 2561)
- ❖ Ustawa z dnia 12 maja 2011 o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (j.t. Dz.U. z 2023, poz. 826)
- ❖ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (j.t. Dz.U. 2023 poz. 823)

ŚWIADCZENIA ZUS

❖ ZASIŁEK CHOROBY

- ✓ po 33 dni zwolnienia (osoby do 50 r.ż.)
- ✓ po 14 dniu (osoby powyżej 50 r.ż.)
- ✓ wcześniej wypłaca pracodawca

❖ Prawo nabywamy po okresie ubezpieczenia

- ✓ 30 dni pracownicy ubezpieczeni obowiązkowo
- ✓ 90 dni osoby ubezpieczone dobrowolnie

ŚWIADCZENIA ZUS

❖ ZASIŁEK CHOROBY

- ✓ Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy, nie dłużej niż przez okres:
  - 182 dni,
  - 270 dni - w przypadku, gdy niezdolność do pracy jest spowodowana gruźlicą lub przypada w trakcie ciąży.

ŚWIADCZENIA ZUS

❖ ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE

- ✓ przysługuje przez okres 12 miesięcy:
  - może być dzielone na kilka okresów tzn. na 3, 4 miesiące lub w całości,
  - o przyznaniu świadczenia decyduje lekarz orzecznik ZUS.

ŚWIADCZENIA ZUS

❖ ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE

- ✓ Warunki przyznania świadczenia:
  - * wyczerpanie okresu pobierania zasiłku chorobowego oraz
  - * dalsza niezdolność do pracy oraz
  - * dalsze leczenie lub rehabilitacja rokują odzyskanie zdolności do pracy.

ORZECZNICTWO

DLA CELÓW RENTOWYCH

- ❖ ZUS
- ❖ KRUS
- ❖ MSW

DLA CELÓW POZARENTOWYCH

- ❖ POWIATOWE ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
- ❖ WOJEWÓDZKIE ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
- ❖ TRYB ODWOŁAWCZY – SĄD PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ORZECZNICTWO ZUS

ZUS – ORZEKANIE O NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

- ❖ I INSTANCJA – LEKARZ ORZECZNIK ZUS
- ❖ II INSTANCJA – KOMISJA LEKARSKA ZUS
- ❖ TRYB ODWOŁAWCZY – SĄD PARCY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ORZECZNICTWO ZUS

ZUS – ORZEKANIE O NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

- ❖ CZĘŚCIOWA NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY
  - ❖ CAŁKOWITA NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY
  - ❖ CAŁKOWITA NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY I SAMODZIELNEJ EGZYSTENCJI
- ❖ http://www.zus.pl/files/Standardy%20orzecznictwa%20lekarskiego%20ZUS_II_wydanie_2013_rok.pdf

ORZECZNICTWO ZUS

- ❖ **RENTA STAŁA** – ORZECZENIE O TRWAŁEJ NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
- ❖ **RENTA CZASOWA** – NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY O CHARAKTERZE CZASOWYM, MAKSYMALNIE DO 5 LAT

UWAGA!!!

**ORZECZENIE O CAŁKOWITEJ NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
NIE WYKLUCZA MOŻLIWOŚĆ PODJĘCIA ZATRUDNIENIA
W WARUNKACH OKREŚLONYCH W USTAWIE
O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ
ORAZ ZATRUDNIANIU ON**

ORZECZNICTWO ZUS

STAŻ PRACY UPRAWNIAJĄCY DO RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

- ❖ **1 ROK** – DO UKOŃCZENIA 20 ROKU ŻYCIA,
- ❖ **2 lata** - JEŻELI NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY POWSTAŁA W WIEKU OD 20 DO 22 LAT,
- ❖ **3 lata** - W WIEKU POWYŻEJ 22 DO 25 LAT,
- ❖ **4 lata** - W WIEKU POWYŻEJ 25 DO 30 LAT,
- ❖ **5 LAT** – POWYŻEJ 30 ROKU ŻYCIA (OKRES TEN MUSI PRZYPADAĆ W OSTATNIM DZIESIĘCIOLECIU PRZED DNIEM ZGŁOSZENIA WNIOSKU O RENTĘ LUB DNIEM POWSTANIA NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

ORZECZNICTWO ZUS

STAŻ PRACY UPRAWNIAJĄCY DO RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

- ❖ **Jeśli niezdolność do pracy powstała w czasie okresów składkowych lub nieskładkowych wskazanych w ustawie emerytalnej, albo w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Ten wymóg nie obowiązuje, jeśli spełnisz łącznie następujące warunki:**
  - ✓ **jesteś całkowicie niezdolny do pracy oraz masz co najmniej:**
  - ✓ **20-letni staż ubezpieczeniowy – jeśli jesteś kobietą,**
  - ✓ **25-letni staż ubezpieczeniowy – jeśli jesteś mężczyzną.**

ORZECZNICTWO ZUS

STAŻ PRACY UPRAWNIAJĄCY DO RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

- ❖ Jeśli osoba jest niezdolna do pracy po ukończeniu 30 lat, nie musi posiadać 5 lat w 10 latach przed zgłoszeniem wniosku lub powstaniem niezdolności do pracy, jeśli jest całkowicie niezdolna do pracy oraz udowodniła:
  - ✓ 25 lat składkowych – kobieta,
  - ✓ 30 lat składkowych – mężczyzna.

ORZECZNICTWO ZUS

RENTA SOCJALNA

PRZYSŁUGUJE OSOBIE, KTÓRA JEST

- ❖ PEŁNOLETNIA ORAZ
- ❖ CAŁKOWICIE NIEZDOLNA DO PRACY Z POWODU NARUSZENIA SPRAWNOŚCI ORGANIZMU, KTÓRE POWSTAŁO
  - PRZED UKOŃCZENIEM 18 ROKU ŻYCIA, ALBO
  - W TRAKCIE NAUKI W SZKOLE LUB W SZKOLE WYŻSZEJ – PRZED UKOŃCZENIEM 25 ROKU ŻYCIA, ALBO
  - W TRAKCIE STUDIOW DOKTORANCKICH LUB ASPIRANTURY NAUKOWEJ

ORZECZNICTWO ZUS

RENTA SOCJALNA

- ❖ OD ROKU 2012 ZOSTAŁY ZMIENIONE ZAPISY ODNOŚNIE PROGU, PO PRZEKROCZENIU KTÓREGO ZOSTAJE ZAWIESZONE ŚWIADCZENIE. BYŁO TO **70%** ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE PODAWANEGO CO KWARTAŁ PRZEZ PREZESA GUS. A OD ROKU 2020 RS JEST TK SAMO TRAKTOWANA JAK POZOSTŁE RENTY. OZNACZA TO ZMNIEJSZENIE PRZY PRZEKROCZENIU **70%**, A ZAWIESZENIE PO PRZEKROCZENIU **130%**.

ORZECZNICTWO ZUS

RENTA SOCJALNA

❖ Limity ZUS 70%

- * od 01 czerwca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. – **4 987,00 zł**
- * od 01 września 2023 r. do 30 listopada 2023 r. – **4 904,10 zł**
- * od 01 grudnia 2023 r. do 28 lutego 2024 r. – **5 036,50 zł**

❖ Limity ZUS 130%

- * od 01 czerwca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. – **9 261,60 zł**
- * od 01 września 2023 r. do 30 listopada 2023 r. – **9 107,50 zł**
- * od 01 grudnia 2023 r. do 28 lutego 2024 r. – **9 353,50 zł**

500+ DLA OSOBY NIESAMODZIELNEJ

- * ZUS – każda placówka
- * Wniosek ESUN można złożyć osobiście lub przesać pocztą oraz poprzez PUE ZUS
- * Niezależne orzecznictwo ZUS
- * Kwoty ograniczające wypłatę świadczenia
  - ❖ 1657,80 zł (brutto) lub mniej - pełne świadczenie 500 zł
  - ❖ do 2157,80 zł (brutto) - zmniejszenie tzw. zł za zł
  - ❖ powyżej 2157,80 zł (brutto) – brak świadczenia

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

USTAWA Z DNIA 27 SIERPNI 1997 R. O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU NIEPEŁNOSPRAWNYCH OKREŚLA **NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ** JAKO TRWAŁĄ LUB OKRESOWĄ NIEZDOLNOŚĆ DO WYPEŁNIANIA RÓL SPOŁECZNYCH Z POWODU STAŁEGO LUB DŁUGOTRWAŁEGO NARUSZENIA SPRAWNOŚCI ORGANIZMU, W SZCZEGÓLNOŚCI POWODUJĄCĄ NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

ŚWIATOWA ORGANIZACJA ZDROWIA (WHO)

WPROWADZA NASTĘPUJĄCE POJĘCIA

NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, UWZGLĘDNIAJĄC STAN ZDROWIA CZŁOWIEKA:

- ❖ **NIESPRAWNOŚĆ (IMPARIMENT)**
- ❖ **NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ (DISABILITY)**
- ❖ **OGRANICZENIA W PEŁNIENIU RÓL SPOŁECZNYCH (HANDICAP)**

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

DANE STATYSTYCZNE

WEDŁUG SPISU LUDNOŚCI (2011) LICZBA OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POLSCE WYNOSIŁA
4,7 MLN CZYLI 12,2% (WOBEC 14,3% W ROKU 2002)

W TYM

- ❖ KOBIETY – 53,9%
- ❖ MĘŻCZYŹNI – 46,1%

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

DANE STATYSTYCZNE

WEDŁUG DANYCH ZUS (12.2021) LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA EMERYTALNO-RENTOWE WYNOSIŁA 2,3 MLN OSÓB, W TYM:

- ❖ KOBIECY – 48,3%
- ❖ MĘŻCZYŹNI – 51,7%

ORZECZNICTWO POZARENTOWE

ORZECZENIE POWIATOWEGO ZESPOŁU OKREŚLA

I - ZALICZENIE DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (DO 16 ROKU ŻYCIA); STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI (POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA)

II – SYMBOL PRZYCZYNY POWSTANIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

III - CZAS NA JAKI WYDAJE SIĘ ORZECZENIE

IV - TERMIN POWSTANIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

V – TERMIN, KIEDY USTALONO NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

ORZECZNICTWO POZARENTOWE

ORZECZENIE OKREŚLA CD.

❖ WSKAZANIA DOTYCZACE

1. Zatrudnienia
2. Szkolenia
3. Uczestnictwa w ZAZ
4. Uczestnictwa w WTZ
5. Konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz środki techniczne

ORZECZNICTWO POZARENTOWE

ORZECZENIE OKREŚLA CD.

6. Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia
7. Konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby
8. Konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna
9. Spełnianie warunków określonych w Prawie o ruchu drogowym (karta parkingowa)
10. Prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju

ORZECZNICTWO POZARENTOWE

STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W ORZECZNICTWIE POZARENTOWYM

- ❖ ZNACZNY
- ❖ UMIARKOWANY
- ❖ LEKKI

ORZECZNICTWO POZARENTOWE

SYMBOLE PRZYCZYN NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

- ❖ **01-U** NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ INTELEKTUALNA
- ❖ **02-P** CHOROBY PSYCHICZNE
- ❖ **03-L** ZABURZENIA GŁOSU, MOWY I CHOROBY SŁUCHU
- ❖ **04-O** CHOROBY NARZĄDU WZROKU
- ❖ **05-R** UPOŚLEDZENIE NARZĄDU RUCHU
- ❖ **06-E** EPILEPSJA
- ❖ **07-S** CHOROBY UKŁADU ODDECHOWEGO I KRAŻENIA

ORZECZNICTWO POZARENTOWE

- ❖ **08-T** CHOROBY UKŁADU POKARMOWEGO
- ❖ **09-M** CHOROBY UKŁADU MOCZOWO - PŁCIOWEGO
- ❖ **10-N** CHOROBY NEUROLOGICZNE
- ❖ **11-I** INNE, W TYM SCHORZENIA: ENDOKRYNOLOGICZNE, METABOLICZNE, ZABURZENIA ENZYMATYCZNE, CHOROBY ZAKAŻNE I ODZWIERZĘCE, ZESZPECENIA, CHOROBY UKŁADU KRWIOTWÓRCZEGO
- ❖ **12-C** CAŁOŚCIOWE ZABURZENIA ROZWOJOWE POWSTAŁE PRZED 16 ROKIEM ŻYCIA Z UTRWALONYMI ZABURZENIAMI ZACHOWAŃ, ZAINTERESOWAŃ I AKTYWNOŚCI O CO NAJMNIJ UMIARKOWANYM STOPNIU NASILENIA

SCHEMAT RÓWNOWAŻNOŚCI ORZECZEŃ

ZUS - DAWNIEJ

I grupa

II grupa

III grupa

ZUS – OBECNIE

Całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji

Całkowita niezdolność do pracy

Częściowa niezdolność do pracy

POWIATOWE ZESPOŁY DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Znaczny

Umiarkowany

Lekki

INSTYTUCJE POMOCY

- ❖ OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS, MOPS, GOPS, MGOPS)
- ❖ POWIATOWE (MIEJSKIE) CENTRA POMOCY SPOŁECZNEJ (PCPR, MOPR)
- ❖ POWIATOWE URZĘDY PRACY (PUP)
- ❖ PAŃSTWOWY FUNDUSZ REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (PFRON)
- ❖ **ORGANIZACJE POZARZĄDOWE (SEKTOR NGO)**

ŚWIADCZENIA OPS

- * **ZASIŁKI – próg dochodowy**
  - * **600 zł na osobę (dla osoby w rodzinie)**
  - * **776 zł (dla osoby samotnie gospodarującej)**
    - STAŁY (obecnie 719 zł, od 01.01.2024 – 1000 zł)
    - CELOWY
    - OKRESOWY
- * **ZASIŁEK RODZINNY – próg dochodowy**
  - * **674 zł na osobę**
  - * **764 zł - w przypadku dziecka niepełnosprawnego**
- * **DODATKI DO RODZINNEGO**
- * **USŁUGI OPIEKUŃCZE**
- * **DODATKI MIESZKANIOWE**

ŚWIADCZENIA OPS

- * **ZASIŁEK PIELEGNACYJNY** – 215,83 zł, osoby niepełnosprawne do 16 roku życia, osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym powyżej 16 roku życia, osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym powyżej 16 roku życia, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia
- * **ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE** - obecnie 2458 zł, dla opiekunów dzieci niepełnosprawnych rezygnujących z zatrudnienia celem sprawowania opieki nad osobą, u której niepełnosprawność powstała przed 18 rokiem życia
- * **SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY** – 620 zł, przysługuje tylko w przypadku, gdy dochód nie przekracza 764 zł na osobę, dla osób na których ciąży tzw. obowiązek alimentacyjny.

PRPGRAMY RZĄDOWE

❖ **Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.**

Realizatorzy: gminy i powiaty (OPS, MOPS, PCPR, MOPR) lub wyłonione w ramach konkursów ngo.

- * dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
- * osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi ze wskazanymi orzeczeniami,

PRPGRAMY RZĄDOWE

❖ Opieka wytchnieniowa

Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- * dziećmi do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub
- * osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie.

ŚWIADCZENIE WSPIERAJĄCE

- * **Świadczenie wspierające** przysługiwać będzie od 1 stycznia 2024 r. osobie w wieku od ukończenia 18, roku życia posiadającej decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, w której potrzebę wsparcia określono na poziomie od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia.
- * Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego będzie można złożyć do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
- * Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia będzie można złożyć do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności (wojewody).

ŚWIADCZENIE WSPIERAJĄCE

- * Świadczenie wspierające przysługiwać będzie miesięcznie w wysokości:
  - 220% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 95 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
  - 180% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 90 do 94 punktów w skali potrzeby wsparcia;

ŚWIADCZENIE WSPIERAJĄCE

- ❑ 120% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 85 do 89 punktów w skali potrzeby wsparcia;
- ❑ 80% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 80 do 84 punktów w skali potrzeby wsparcia;
- ❑ 60% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 75 do 79 punktów w skali potrzeby wsparcia;
- ❑ 40% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 70 do 74 punktów w skali potrzeby wsparcia

ŚWIADCZENIE WSPIERAJĄCE

- * Ustawa o świadczeniu wspierającym wejdzie w życie 1 stycznia 2024 r. z pewnymi wyjątkami:
  - **od 1 stycznia 2024 r.** – świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia **od 87 do 100 pkt**,
  - **od 1 stycznia 2025 r.** – świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia **od 78 do 86 pkt**,
  - **od 1 stycznia 2026 r.** - świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia **od 70 do 77 pkt**.

PFRON

PAŃSTWOWY FUNDUSZ REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH – PFRON

❖ REHABILITACJA ZAWODOWA

- ✓ Samorząd powiatowy (PUP)
- ✓ Samorząd wojewódzki (Zlecenie zadań, dostosowanie pomieszczeń dla potrzeb ON)
- ✓ Dofinansowanie do wynagrodzeń dla pracowników ON (Centrala PFRON Warszawa)
- ✓ Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne dla ON prowadzących działalność gospodarczą (Centrala PFRON Warszawa)

PFRON

❖ REHABILITACJA SPOŁECZNA

- ✓ Samorząd powiatowy (PCPR)
  - Indywidualne wsparcie dla ON
  - Wsparcie inicjatyw w zakresie sportu, kultury rekreacji i turystyki ON (dla organizacji pozarządowych)
- ✓ Samorząd wojewódzki (tworzenie i utrzymanie ZAZ)

PFRON - CIDON

❖ Centra Informacyjno - Doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON)

☐ Udzielanie informacji o:

- programach realizowanych przez PFRON,
- projektach realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- obowiązujących systemach orzecznictwa zarówno dla celów rentowych i pozarentowych,
- możliwościach uzyskania wsparcia finansowego i rzeczowego, i innych

PFRON - CIDON

❖ Centra Informacyjno - Doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON)

- ❑ Podejmowanie działań związanych z pomocą osobie z niepełnosprawnością, poprzez kontakt z właściwą instytucją według kompetencji, w tym:
  - * wsparcie w wypełnianiu odpowiednich dokumentów,
  - * pomoc w umówieniu wizyty we właściwej jednostce czy instytucji,
  - * weryfikacja sposobu załatwienia sprawy na rzecz danej osoby.

PFRON - CIDON

❖ Centra Informacyjno - Doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON)

- Kierowanie do specjalisty ds. zarządzania rehabilitacją.
- Współudział w tworzeniu i realizacji planu aktywizacyjnego, prowadzonego przez specjalistę ds. zarządzania rehabilitacją.
- Kierowanie do Ośrodka Wsparcia i Testów.
- Współpraca z Ośrodkiem Wsparcia i Testów w zakresie realizacji działań na rzecz osób z niepełnosprawnością.

PFRON - CIDON

❖ Centra Informacyjno - Doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON)

- ❑ Informowanie pracodawców o możliwości skorzystania ze wsparcia zespołu Informacyjno-Doradczego przy Centralnym Instytucie Ochrony Pracy, skupiającym ekspertów z medycyny, psychologii, biomechaniki, akustyki, oświetlenia, architektury i innych w dostosowaniu środowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

PFRON - CIDON

❖ Centra Informacyjno - Doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON)

- ❑ Wsparcie w projektowaniu i dostosowywaniu stanowisk pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnością z wykorzystaniem technik rzeczywistości wirtualnej.
- ❑ Udostępnianie pracodawcom bazy sieci Ekspertów BHP ds. Osób Niepełnosprawnych wspierających przedsiębiorców i instytucje w dostosowaniu stanowisk pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

PFRON - OWIT

❖ Ośrodki Wsparcia i Testów (OWIT)

- ❑ Kadra punktu obejmuje wsparciem zarówno osoby z niepełnosprawnościami, jak i ich opiekunów, prowadzi także konsultacje merytoryczne w zakresie pomocy przy wypełnianiu dokumentów, udzielaniu informacji dotyczących działalności ośrodka oraz porad mających na celu wspieranie osób z różnymi niepełnosprawnościami.

PFRON - OWIT

❖ Ośrodki Wsparcia i Testów (OWIT)

Osoby odwiedzające OWiT mogą przetestować najnowsze technologie asystujące, jak również bezpłatnie je wypożyczyć. Oferta OWiT dotyczy:

- * osoby niewidome, słabowidzące, głucho-niewidome,
- * osoby głuche, słabosłyszzące oraz doświadczające problemów w porozumiewaniu się za pomocą mowy,
- * osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi.

PFRON - WYPOŻYCZALNIA

❖ Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością

- ✓ Wypożyczalnia jest wyposażona w technologie wspomagające dla osób z różnymi niepełnosprawnościami. Można wypożyczyć, m.in. wózki elektryczne i skutery, aparaty słuchowe, powiększalniki, oprogramowanie wspierające komunikację.
- ✓ Wniosek o wypożyczenie technologii wspomagającej przy użyciu Systemu Obsługi Wsparcia (SOW) w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

PFRON - WYPOŻYCZALNIA

❖ Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością

- ✓ W razie potrzeby pomoc w wypełnieniu wniosku zapewnia pracownik CIDON, tj. Centrum Informacyjno-Doradczego dla Osób z Niepełnosprawnością (CIDON). CIDON-y znajdują się w każdym województwie przy Oddziale PFRON i świadczą kompleksowe usługi informacyjne i doradcze dla osób z niepełnosprawnością oraz ich otoczenia.
- ✓ Umowa na czas określony, maksymalnie 1 rok, z możliwością przedłużenia.
- ✓ Kaucja zwrotna 2% ceny urządzenia.

ZADANIA PCPR

- ❖ DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ
- ❖ WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ (ŚRODKI PFRON)
- ❖ ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY
- ❖ ŚWIADCZENIA INTEGRACYJNE
- ❖ POMOC UCHODźCOM
- ❖ PIECZA ZASTęPCZA (RODZINNE DOMY DZIECKA, OPIEKA NAD DZIECKIEM)

ZADANIA PCPR

POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM (ŚRODKI PFRON)

- ❖ DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, ORTOPEDYCZNY I ŚRODKI POMOCNICZE
- ❖ DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH
- ❖ DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH

ZADANIA PCPR

PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

❖ Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową

* Obszar A - likwidacja bariery transportowej

- * **Zadanie 1 i 4** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu;
- * **Zadanie 2 i 3** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.

ZADANIA PCPR

- * **Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym**
  - * **Zadanie 1, 3 i 4** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
  - * **Zadanie 2** - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
  - * **Zadanie 5** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

ZADANIA PCPR

* **Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się**

- * **Zadanie 1** - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- * **Zadanie 2** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- * **Zadanie 3** - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości;

ZADANIA PCPR

- * **Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się**
  - * **Zadanie 4** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.
  - * **Zadanie 5** – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

ZADANIA PCPR

- * **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką.

ZADANIA PCPR

- ❖ **Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym** poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w innej szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe, lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/ dziennym lub niestacjonarnym/ wieczorowym/ zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu.

ZADANIA PUP

- ❖ POŚREDNICTWO PRACY
- ❖ PORADNICTWO ZAWODOWE
- ❖ SZKOLENIA I PRZEKVALIFIKOWANIE
- ❖ KLUB PRACY
- ❖ ŚRODKI NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
- ❖ REFUNDACJA KOSZTÓW DOJAZDU
- ❖ REFUNDACJA KOSZTÓW ZAKWATEROWANIA
- ❖ REFUNDACJA KOSZTÓW OPIEKI NAD DZIECKIEM DO LAT 7 LUB OSOBĄ ZALEŻNĄ

ZADANIA PUP

OSOBA NIEPEŁNOSPRAWNA, KTÓRA POSIADA
UPRAWNIENIA DO:

- ❖ RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
- ❖ RENTY SZKOLENIOWEJ
- ❖ RENTY SOCJALNEJ LUB ZASIŁKU STAŁEGO

NIE MOŻE POSIADAĆ STATUSU BEZROBOTNEGO, JEDNAK
MOŻE BYĆ ZAREJESTROWANA JAKO **OSOBA
POSZUKUJĄCA PRACY.**

ULGI, UPRAWNIENIA

- ❖ ULGA REHABILITACYJNA
- ❖ ULGA W OPŁACIE PASZPORTOWEJ
- ❖ ULGI W TELEKOMUNIKACJI
- ❖ ULGI KOMUNIKACYJNE
  - ✓ PKP, PKS, PRZEWOŹNICY MIEJSCY
- ❖ KARTA PARKINGOWA
- ❖ ZWOLNIENIE Z OPŁAT ZA ABONAMENT RTV

ULGI, UPRAWNIENIA - NFZ

- ❖ Zmiany dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności od 01 lipca 2018 r. (Ustawa z dnia 9 maja 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności - Dz. U. 2018 poz. 932)
  - ✓ Ustawa określa szczególne uprawnienia osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji w dostępie do świadczeń opieki zdrowotnej, usług farmaceutycznych oraz wyrobów medycznych. Przewiduje m.in.:

ULGI, UPRAWNIENIA - NFZ

- zniesienie okresów użytkowania wyrobów medycznych;
- prawo do korzystania ze świadczeń zdrowotnych poza kolejnością;
- prawo do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych w aptekach;
- korzystanie ze świadczeń specjalistycznych bez konieczności uzyskania skierowania;
- zniesienie limitów finansowania świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji leczniczej w ramach umów zawieranych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i finansowanych z jego budżetu.

ULGI, UPRAWNIENIA

UPRAWNIENIA PRACOWNICZE ON

- ❖ CZAS PRACY (powrót zapisów sprzed 2012 r.)
- ❖ DODATKOWA PRZERWA W PRACY (15 MIN.)
- ❖ PRAWO DO DODATKOWEGO URLOPU (10 DNI)
- ❖ PRAWO DO TURNUSU REHABILITACYJNEGO (21 DNI W ROKU)
- ❖ DODATKOWE UPRAWNIENIA (ZWOLNIENIE NA NIEZBĘDNE BADANIA SPECJALISTYCZNE)

DOFINANSOWANIE DLA PRACODAWCÓW

- * ZWOLNIENIA Z WPŁAT NA PFRON
- * ZWROT KOSZTÓW ZATRUDNIENIA PRACOWNIKA POMAGAJĄCEGO ON W PRACY
- * ZWROT KOSZTÓW SZKOLENIA PRACOWNIKA NIEPEŁNOSPRAWNEGO
- * ZWROT KOSZTÓW WYPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY PRACOWNIKA NIEPEŁNOSPRAWNEGO
- * ZWROT KOSZTÓW PRZYSTOSOWANIA STANOWISKA PRACY DLA ON

DOFINANSOWANIE DLA PRACODAWCÓW

* DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ DLA PRACOWNIKÓW ON

- ❖ LEKKI STOPIEŃ – 500 ZŁ
- ❖ UMIARKOWANY STOPIEŃ – 1350 ZŁ
- ❖ ZNACZNY STOPIEŃ – 2400 ZŁ

DOFINANSOWANIE DLA PRACODAWCÓW

* DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ DLA PRACOWNIKÓW ON

DODATKOWO DLA OSÓB ZE SCHORZENIAMI SPECJALNYMI – KODY 01-U, 02-P, 04-O, 06-E, 12-C.

- ✓ LEKKI STOPIEŃ – 600 Zł
- ✓ UMIARKOWANY STOPIEŃ – 900 Zł
- ✓ ZNACZNY STOPIEŃ – 1200 Zł

REFUNDACJA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE

DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PROWADZĄCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ (stawki 2023 r.)

- * ZNACZNY STOPIEŃ – 100% SKŁADEK (1 145,11 Zł)
- * UMIARKOWANY STOPIEŃ – 60% SKŁADEK (687,07 Zł)
- * LEKKI STOPIEŃ – 30% SKŁADEK (343,53 Zł)

REFUNDACJA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE

**NIEPEŁNOSPRAWNY ROLNIK LUB ROLNIK
ZOBOWIĄZANY DO OPŁACANIA SKŁADEK ZA
NIEPEŁNOSPRAWNEGO DOMOWNIKA**

- * WYPADKOWE
- * CHOROBY
- * MACIERZYŃSKIE
- * EMERYTALNO-RENTOWE

WAŻNE STRONY INTERNETOWE

- ❖ www.pfron.org.pl
- ❖ www.zus.pl
- ❖ www.gov.pl/web/rodzina
- ❖ www.niepelnosprawni.gov.pl
- ❖ www.nfz.gov.pl
- ❖ [**ebon.mpips.gov.pl**](http://ebon.mpips.gov.pl)
- ❖ [**isap.sejm.gov.pl**](http://isap.sejm.gov.pl)

KONIEC

DZIĘKUJĘ BARDZO ZA UWAGĘ

Akademia Dobrych Praktyk

e-mail: andrzejpiwowarski@wp.pl

tel.: 660 479-242